

Otravurile folosite in Evul Mediu

In secolul al XII-lea, in numeroase tari, crima prin otravire devenise un lucru obisnuit, iar o serie de carti indicau modul de a obtine otravuri si de a trata indivizii otraviti. Maimonide dadea sfaturi cum trebuie sa ne ferim de otravuri ; el recomanda ca antidot theriacul si praful de smarald.

Una din substantele foarte frecvent intrebuintata in Evul Mediu era arsenicul sublimat (acidul arsenios). Sunt cunoscute instructiunile pe care le-a dat Carol cel Rau, regele Navarrei, lui Woudreton de a otravi pe Carol al VI-lea, regele Frantei si pe unchii sai, ducii de Berry, Bourgogne si Bourbon. Woudreton a fost prins, judecat si executat la GrÃ"ve, in anul 1384.

Cardan (1501-1576), in cartea sa "De subtilitate", declara ca se abtine de a vorbi despre otravuri, fiindca un otravitor este mai periculos decat un asasin obisnuit. Paracelsius, in secolul al XVI-lea, considera arsenul ca cel mai puternic dintre otravurile cunoscute. Tot el sustinea m ..numeroase otravuri sunt dotate cu proprietati curative lotul fiind in functie de doza". incepand din secolul ai XV-lea, otravirea criminala a fost practicata din ce in ce mai des in Italia, care devine leaganul crimei prin otravire.

Aqua Toffana, denumita si aquetta di Napoli, a fost inventata catre sfarsitul secolului al XVII-lea de o femeie din Italia cunoscuta sub numele de Toffana. Aceasta lo-meie a locuit la Palermo si Neapole si a facut pai te din-tr-o asociatie secreta - foarte numeroase de altfel pe vremea aceea - care se ocupa cu otravirile. La data respectiva s-a observat la Roma ca o serie de femei tinere deveneau peste noapte vaduve si ca unii din soti, cu cart nevestele nu erau in relatii bune, mureau pe neasteptate. Banuielile s-au indreptat catre o societate formata din tinere vaduve, prezidata de o femeie batrana, care avea reputatia de a prezice viitorul si prezisese moartea multor persoane. Gratie inselatoriei unei curtezane, caic juca rolul unei doamne doritoare sa-si inlature sotul misterul a fost lamurit. Toata banda a fost arestata si judecata. Femeia care o prezida, Spara, si alte patru otravitoare au fost executate. Spara, de origine siciliana, cunostea .otrava de la Toffana, pe care o intalnise la Palermo unde otrava se vindea in sticlute mici, avand eticheta : „Marina di S. Nicolas di Bari" si ornata cu imaginea acestui sfant.

Toffana se retrasese intr-o manastire pentru a scapa de pedeapsa, dar a fost prinsa si condamnata. Se spune ca otrava ar fi facut peste 600 de victime, printre care se numara si Papa Pius al III-lea si Clement al XIV-lea. Aqua Toffana este, dupa Garelli, o solutie de acid arsenios in apa de cymbaler, la care s-a adaugat tinctura de eantharide.

Aquetta di Peruzia, alta otrava mult folosita, se prepara astfel : se omora un porc, se desfacea si se piesara cu arsen, lasindu-l in aer liber un timp oarecare : se strangea lichidul care se scurgea si care se folosea ca atare, acesta posedand proprietati toxice mult mai puternice decat cele ale unei solutii obisnuite de acid arsenios.

Familia Borgia a ramas celebra prin crimele de otravire al caror numar nu se cunoaste cu precizie

nici pana in ziua de azi. Au fost necesare secole pentru a ne putea da seama de rafinamentele atinse in savarsirea crimei, de cit re cei vechi. Alexandru al VI-lea, Lucretia Borgia, Toffana si discipolii lor - fara sa posede notiuni importante de chimie, care, de altfel, prin stadiul in care se aflau stiintele experimentale in acea vreme, lipseau chiar specialistilor - constatasera ca activitatea toxica a otravilor lor minerale era mult sporita prin asociere cu ma-i ale organice. Astfel, combinatiile metalelor si metaloizilor cu substantele organice, cum ar fi de exemplu arsinele, au fost puse in evidenta mult mai tarziu, fara sa se banuiasca ca proprietatile lor distrugatoare fusesera aplicate deja cu secole in urma. Mai mult, actiunea siner-gica a unor alcaloizi, dupa cum vom vedea pe parcursul lucrarii, a fost aplicata de unele triburi din bazinul Amazoanelor pentru otravirea sagetilor si lancilor.

Din Italia, otrava s-a raspandit in toata Europa, fiind mai des folosita in special in Franta. Otravurile cele mai frecvent uzitate in secolul al XVII-lea erau arsenul, sublimatul corosiv si intr-o mai mica masura opiumul. Printre plantele toxice se citeaza in special "Spigelia anthelmia".

Otto Tachenius descrie procedeele intrebuintate la Venetia si Amsterdam pentru prepararea sublimatului corosiv. El indica de asemenea si cateva proprietati ale acestuia, mergand pana acolo incat a experimentat pe sine efectele arsenului.

Dar, dupa membrii familiei Borgia, cea mai celebra otravitoare a secolului al XVII-lea a fost marchiza de Brinvilliers.